

Spis treści

Wprowadzenie	XIII
Wykaz skrótów	XVII
Bibliografia	XXI
Orzecznictwo	XXXIII
Rozdział I. Roszczenie o zawarcie umowy przyrzeczonej	1
§ 1. Przedmiot roszczenia	1
§ 2. Charakter prawny roszczenia	4
I. Roszczenie główne	4
II. Roszczenie o wykonanie zobowiązania <i>in natura</i>	6
III. Roszczenie majątkowe, niepieniężne	8
IV. Podzielność świadczenia	9
V. Osobisty charakter	10
VI. Szczególny tryb realizacji	14
VII. Pozostałe cechy	14
§ 3. Przesłanki realizacji roszczenia	15
I. Nadejście terminu spełnienia świadczenia	15
II. Uchylenie się przez dłużnika od zawarcia umowy	18
1. Wprowadzenie	18
2. Znaczenie pojęcia uchylenia się	19
3. Przypadki uzasadnionej odmowy	22
A. Nieodpowiedni termin	22
B. Nieuzyskanie finansowania	22
C. Niespełnienie świadczenia przez kontrahenta	23
D. Niemożliwość świadczenia	24
E. Warunek	24
F. Nadzwyczajna zmiana stosunków	24
G. Niepewność świadczenia kontrahenta	25
H. Wątpliwości co do zaproponowanego sposobu zawarcia umowy	26
I. Nadużycie prawa	27
III. Dodatkowe przesłanki sądowej realizacji roszczenia	27
1. Wprowadzenie	27
2. Forma umowy przedstępnej	28

3. Pozostałe przesłanki silniejszego skutku umowy	
przedwstępnej	32
A. Ogólna charakterystyka przesłanek	32
B. Zgoda osoby trzeciej, zgoda organu władzy publicznej	33
C. Zgoda wewnętrzna	34
D. Wydanie przedmiotu świadczenia	35
E. Zgodność umowy z ustawą lub zasadami współżycia społecznego	36
F. Treść umowy	36
4. Kwestie intertemporalne	39
5. Wnioski	40
IV. Brak możliwości uwzględnienia roszczenia na podstawie art. 5 KC	41
§ 4. Wskazywane w literaturze wyłączenia roszczenia w sytuacjach szczególnych	43
I. Wprowadzenie	43
II. Stosunki pracownicze	43
III. Umowy oparte na wzajemnym zaufaniu	44
§ 5. Wady przedmiotu świadczenia z umowy przyrzeczonej	46
§ 6. Zbycie, zniszczenie lub utrata przedmiotu świadczenia z umowy przyrzeczonej	49
I. Wprowadzenie	49
II. Zbycie przed procesem	53
III. Zbycie w trakcie procesu	63
IV. Utrata lub zniszczenie z przyczyn, za które dłużnik odpowiada	64
V. Utrata lub zniszczenie z przyczyn nieobjętych odpowiedzialnością dłużnika	65
§ 7. Treść roszczenia	66
I. Wprowadzenie	66
II. Czynniki kształtujące treść umowy przyrzeczonej	67
1. Wprowadzenie	67
2. Dyrektywy wykładni	68
3. Skutki czynności kształtowane przez przepisy prawa	69
4. Ustawowe modyfikacje klauzul umownych	70
5. Ogólne zasady wykonania zobowiązania	71
6. Klauzule wymagające dookreślenia	71
7. Klauzule modyfikacyjne	72
8. Dookreślenie świadczeń częściowych	73

---

9. Okoliczności występujące po zawarciu umowy przedwstępnej	73
10. Wnioski	74
III. Czynności dłużnika niezbędne do zawarcia umowy przyrzeczonej	75
§ 8. Tryb realizacji roszczenia o zawarcie umowy przyrzeczonej	76
I. Wprowadzenie	76
II. Droga sądowa	77
III. Zawarcie umowy przyrzeczonej na podstawie udzielonego pełnomocnictwa	90
IV. Zawarcie umowy przyrzeczonej na podstawie złożonej wcześniej oferty	93
§ 9. Przedawnienie roszczenia o zawarcie umowy przyrzeczonej	95
§ 10. Wygaśnięcie roszczenia o zawarcie umowy przyrzeczonej	97
Rozdział II. Roszczenie odszkodowawcze	99
§ 1. Charakter prawny	99
I. Wprowadzenie	99
II. Roszczenie w ramach odpowiedzialności kontraktowej	101
III. Możliwość zbiegu z roszczeniem deliktowym	103
IV. Prawo wyboru między roszczeniem odszkodowawczym a roszczeniem o wykonanie umowy	104
§ 2. Przesłanki realizacji roszczenia	106
I. Wprowadzenie	106
II. Zdarzenie wywołujące szkodę	108
III. Szkada	110
IV. Związek przyczynowy	110
§ 3. Treść roszczenia	111
I. Zakres odszkodowania	111
II. Wysokość odszkodowania	117
III. Sposób naprawienia szkody	124
§ 4. Dopuszczalność modyfikacji umownej	126
I. Zasady ogólne	126
II. Zadatek	128
III. Kara umowna	133
§ 5. Przedawnienie roszczeń odszkodowawczych	135
I. Reguła ogólna	135
II. Przedawnienie roszczeń odszkodowawczych w razie oddalenia powództwa o zawarcie umowy	135
III. Przedawnienie roszczeń o zwrot zadatku	137

IV. Kwestie intertemporalne	139
V. Wnioski	140
§ 6. Wpływ zrzeczenia się przez wierzyciela roszczenia o zawarcie umowy przyrzeczonej na roszczenie odszkodowawcze	142
Rozdział III. Roszczenie o świadczenie na poczet umowy przyrzeczonej ...	143
§ 1. Dopuszczalność konstrukcji	143
§ 2. Charakter prawny	145
I. Wprowadzenie	145
II. Zobowiązanie naturalne	146
III. Warunek	148
IV. Zobowiązanie pełne	151
V. Podsumowanie	154
§ 3. Przesłanki realizacji roszczenia	155
§ 4. Treść roszczenia oraz skutki niewykonania zobowiązania przez dłużnika	157
§ 5. Przedawnienie	159
Rozdział IV. Uprawnienie z art. 59 KC	163
§ 1. Możliwość zastosowania do umowy przedwstępnej	163
I. Wprowadzenie	163
II. Ochrona roszczeń istniejących	165
III. Ochrona roszczeń przyszłych	167
IV. Umowy przedwstępne o słabszym skutku	169
V. Ochrona roszczeń przedawnionych	171
VI. Ochrona roszczeń o rozszerzonej skuteczności	171
VII. Prawo wyboru uprawnienia przez wierzyciela	173
§ 2. Charakter prawny	174
§ 3. Przesłanki realizacji	176
I. Wprowadzenie	176
II. Zawarcie umowy fraudacyjnej	177
III. Niemożliwość zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela	179
IV. Związek przyczynowy	182
V. Wiedza stron o roszczeniu wierzyciela	184
VI. Skuteczność względem kolejnych nabywców	187
§ 4. Tryb realizacji	188
§ 5. Termin	189
§ 6. Skutki prawne	190
I. Wprowadzenie	190
II. Mechanizm realizacji uprawnienia	190
III. Kolidzja z wpisem do księgi wieczystej	193
IV. Kolejne czynności fraudacyjne	194

Rozdział V. Uprawnienie do wniesienia skargi pauliańskiej	197
§ 1. Możliwość zastosowania	197
§ 2. Charakter prawny	198
§ 3. Przesłanki realizacji	200
I. Wprowadzenie	200
II. Istnienie wierzytelności podlegającej ochronie	202
III. Wymagane cechy chronionej wierzytelności	205
IV. Dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią .	207
V. Wystąpienie skutku w postaci pokrzywdzenia wierzyciela	211
VI. Związek przyczynowy	216
VII. Uzyskanie korzyści majątkowej przez osobę trzecią	217
VIII. Działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela	218
IX. Zła wiara osoby trzeciej	223
§ 4. Tryb realizacji	229
I. Powództwo przeciwko osobie trzeciej	229
II. Upoważnienie przemienne po stronie osoby trzeciej	230
§ 5. Termin	233
§ 6. Skutki prawne orzeczenia pauliańskiego	234
I. Bezskuteczność względna	234
II. Możliwość zaspokojenia z majątku osoby trzeciej	236
III. Pierwszeństwo zaspokojenia	240
IV. Skutki dalszego zbycia	243
Rozdział VI. Uprawnienia wynikające z wpisu roszczenia w księdze wieczystej	245
§ 1. Zakres zastosowania	245
I. Wprowadzenie	245
II. Zasada <i>numerus clausus</i>	246
III. Status prawny roszczeń przyszłych	248
IV. Ogólne zasady wpisu roszczeń z umowy przedwstępnej	251
V. Sposób ujawnienia roszczenia	251
VI. Roszczenia z umowy przedwstępnej o słabszym skutku	253
VII. Podstawa prawna wpisu	253
§ 2. Charakter prawny	254
§ 3. Przesłanki realizacji	256
I. Nabycie prawa w drodze czynności prawnej	256
II. Katalog praw chronionych	258
III. Prawo wyboru przez wierzyciela właściwego środka ochrony .	258
§ 4. Treść uprawnień	259
I. Wprowadzenie	259
II. Roszczenie o rozporządzenie prawem	260

III. Wykreślenie wpisów naruszających prawo wierzyciela objęte roszczeniem	265
IV. Pierwszeństwo	275
§ 5. Utrata uprawnienia	282
I. Wprowadzenie	282
II. Utrata uprawnienia na podstawie art. 19 KWU	282
III. Utrata uprawnienia na podstawie przepisów szczególnych	289
Rozdział VII. Uprawnienie do odmowy przyjęcia świadczenia dłużnika ...	291
§ 1. Dopuszczalność odmowy przyjęcia świadczenia według zasad ogólnych	291
§ 2. Charakter prawny uprawnienia	292
§ 3. Przesłanki skorzystania z uprawnienia	294
§ 4. Termin	296
Rozdział VIII. Uprawnienie do odstąpienia od umowy	299
§ 1. Wprowadzenie	299
§ 2. Model ustawy	301
§ 3. Regulacje umowne	303
I. Zasady ogólne	303
II. Zadatek	303
III. Umowne prawo odstąpienia	305
IV. Odstępne	307
V. Autonomiczne uprawnienie do odstąpienia przewidziane przez strony	308
Rozdział IX. Uprawnienia z tytułu rozliczenia świadczeń dokonanych na poczet umowy przyrzeczonej w razie jej niedojścia do skutku	311
§ 1. Wprowadzenie	311
§ 2. Podstawy prawne	312
I. Wprowadzenie	312
II. Przepisy ogólne	313
III. Regulacje szczególne	318
§ 3. Charakter prawny i treść poszczególnych uprawnień	319
I. Wprowadzenie	319
II. Zwrot spełnionych świadczeń	320
III. Wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy	325
IV. Pożytki	330
V. Przychody nadzwyczajne (niebędące pożytkami)	333
VI. Nakłady	333
VII. Odpowiedzialność za zużycie, pogorszenie lub utratę przedmiotu świadczenia	339
§ 4. Przedawnienie	342

Spis treści

Zakończenie	347
Wybrane tezy szczegółowe	355
Indeks rzeczowy	363